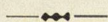

ГЛАВА II.

Планинска кжща.

Трѣвненска селска кжща.

Района на тази кжща обема трѣвненско и поселищата на долината на р. Янтра; района на центъра на второто българско царство. Тази кжща представлява отъ себе си вторичната еволюционна фаза на българската дървена кжща, ако приемеме тази отъ Жеравна за първична. И действително дветѣ тѣзи кжщи въ разпредѣлението си показватъ абсолютна еднаквостъ, въ маситѣ и пропорцията си. Разликата е само въ външната декоративна страна; до като при Жеравненската кжща всичко отъ вънъ е облечено съ дърво, при трѣвненската кжща паянтовата конструкция на сградата отъ вънъ е омазана съ варова бѣла мазилка, а приземието ѝ може да се каже е каменна зидария, най-често гола, открита, безъ всѣкаква мазилка.

Тоя районъ е отечеството на майсторитѣ строители, които сж създали и развили тая кжща. Тѣ сж сжщо авторитѣ и на Жеравненската кжща въ която сж проявили голѣмо творчество и сж я довели до гениалио развитие на форма, композиция, детайлъ и изпълнение.

Кжща въ с. Етъра. — Въ приземието е винаги обора за добитъка и едно помещение което се използва за зимникъ. Етажа се състои отъ кжща, соба, одая и чардакъ въ който почти по правило винаги се намира хамбаря. Вместимостъта на хамбаря не е голѣма, максимумъ единъ метъръ кубически за едно шесъ-седемъ членно семейство. Етажа е надвесенъ надъ приземието, гредитѣ отъ гредоредъ сж профилирани съ типичната крива и контра крива, която е обща за цѣлия балканъ отъ тука на изтокъ. Втория гредоредъ излиза до 45—50 см. профилиранъ сжщо както първиятъ. Ребрата излизатъ за себе си извънъ надвесването на гредоредъ още 70—80 см.

Кжщата има директенъ входъ отъ чардака, а въ собата се влиза само презъ кжщата. Одаята е най-често малко помещение съвършено